

พระปริยัติธรรมพัฒนาชีวิต : ผลกระทบสังคมยุคโลกาภิวัตน์*

BUDDHIST STUDIES FOR LIFE DEVELOPMENT: IMPACTS OF
GLOBALIZATION ON SOCIETY

พระครูอินทธรรมาภรณ์ (เทวินทร์ เทวมินโท), สักยา ขาวหมื่นไวย

Phrakruindadhammaporn (Thewin Devamindo), Sappaya Khaomuenwai

สำนักศาสนศึกษาวัดตะคร้อ อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

Wat Takhro Buddhist Education Center, Khong District, Nakhon Ratchasima Province

Corresponding Author E-mail: somboonkh2500@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้นำเสนอเกี่ยวกับการพระปริยัติธรรม และมีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของพระปริยัติธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทั้งในมิติส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม โดยอาศัยหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นฐานแนวคิดหลัก จะชี้ให้เห็นว่าพระปริยัติธรรมมิได้เป็นเพียงความรู้เชิงทฤษฎีที่จำกัดอยู่ในแวดวงสงฆ์หรือสถาบันการศึกษาทางศาสนาเท่านั้น หากแต่เป็นพลังทางปัญญาและศีลธรรมที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาชีวิตในทุกมิติอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับวิกฤตด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีการศึกษาและอธิบายตั้งแต่ความหมายของพระปริยัติธรรม โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย การแบ่งประเภทของพระปริยัติธรรมออกเป็นสามสาย ได้แก่ สายสามัญศึกษา สายธรรมศึกษา และสายบาลี ตลอดจนแนวทางในการส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรสามารถนำความรู้ที่ได้จากพระปริยัติธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ตอบสนองภารกิจทางพระศาสนา และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับพระปริยัติธรรมกับการพัฒนาจิตใจ การยกระดับคุณภาพชีวิต การลดปัญหาทางสังคม และการสร้างความสมดุลระหว่างปัญญา ศีลธรรม และภาวณา ที่สำคัญ บทความฉบับนี้เสนอให้เห็นว่าการศึกษาระดับพระปริยัติธรรมมิใช่เพียงการเรียนรู้เพื่อสอบวัดผล หากแต่เป็นการฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในธรรมะ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นและการเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ ดังนั้น พระปริยัติธรรมจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกทางศีลธรรม และมีวิถีชีวิตที่สมดุลระหว่างโลกกับธรรม การศึกษาเอกสารนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อทั้งนักวิชาการด้านพุทธศาสนา นักการศึกษา พระสงฆ์ ตลอดจนนักพัฒนาและผู้สนใจการสร้างสังคมบนพื้นฐานของคุณธรรมและสติปัญญา

คำสำคัญ : พระปริยัติธรรม; แนวทางพัฒนา; ยุคโลกาภิวัตน์

Abstract

This academic article presents the study of Buddhist scriptures (Pariyatti Dhamma) and aims to analyze its value and role in developing the quality of human life, both individually and societally. Using Theravada Buddhist teachings as the main conceptual foundation, it demonstrates that Pariyatti Dhamma is not merely theoretical knowledge confined to the monastic community or religious institutions. Rather, it is an intellectual and moral force that can lead to sustainable development of life in all dimensions, especially in a world facing a moral and ethical crisis. The study examines the meaning of Pariyatti Dhamma, the structure of the Thai monastic curriculum, the classification of Pariyatti Dhamma into three branches: secular education, Dhamma studies, and Pali studies. It also explores approaches to enabling monks and novices to apply the knowledge gained from Pariyatti Dhamma in their lives, fulfill their religious duties, and serve as positive role models for society. Furthermore, it analyzes the relationship between Pariyatti Dhamma study and mental development, improving quality of life, reducing social problems, and creating a balance between intellect, morality, and meditation. Importantly, this article highlights that the study of Pariyatti Dhamma is not simply about learning for the purpose of passing examinations. However, it is the practice that leads to a deep understanding of the Dharma and its application for liberation and the benefit of fellow human beings. Therefore, the study of Buddhist scriptures is considered an important tool in creating quality citizens with a moral consciousness and a balanced way of life between the world and the Dharma. Studying this document is therefore beneficial to Buddhist scholars, educators, monks, as well as developers and those interested in building a society based on virtue and wisdom.

Keywords: Buddhist Doctrine; Development Guidelines; Globalization Era

บทนำ

พระปริยัติธรรมพัฒนาชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ อาศัยฐานคิดจากทฤษฎีโครงสร้างนิยมและหน้าที่นิยม เพื่อวิเคราะห์บทบาทของพุทธศาสนศึกษาในการจัดระเบียบสังคม ผสมผสานกับแนวคิดโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนความขัดแย้งและการปรับตัวระหว่างจารีตดั้งเดิมกับค่านิยมสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นแกนกลางในการประเมินว่าการศึกษาด้านธรรมสามารถยกระดับจิตวิญญาณและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ปัจเจกบุคคลในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในโลกที่หมุนไปอย่างรวดเร็วด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ สังคมไทยกำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายที่ซับซ้อนและหลากหลาย ทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และค่านิยมอย่างเข้มข้น ส่งผลให้วิถีชีวิต ทักษะ และพฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและลึกซึ้ง ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทาย อาทิ การเข้าถึงองค์ความรู้ที่ไร้พรมแดน การเปิดกว้างทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างแรงกดดันให้เกิดการปรับตัว การแข่งขัน และความสับสนในค่านิยมที่หลากหลาย (พระเฉลิมชาติ ชาทิวโร (อิทธิรงค์), 2552)

ในท่ามกลางความผันผวนนี้ พระปรีชาญาณซึ่งเป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาอันเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตกาล ยังคงดำรงอยู่และมีบทบาทสำคัญในการชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่พุทธศาสนิกชน การศึกษาพระปรีชาญาณไม่เพียงแต่เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในพระธรรมวินัยอย่างลึกซึ้งเท่านั้น แต่ยังเชื่อมั่นว่าสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดียิ่งขึ้นได้ ด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สติปัญญา และความเข้าใจในความเป็นจริงของชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการรับมือกับความซับซ้อนของยุคโลกาภิวัตน์ (พระมหาธีรวิธ ธีรวิฑฒนเมธี, 2564)

บทความนี้สนใจที่จะสำรวจและวิเคราะห์ผลกระทบของการศึกษาพระปรีชาญาณในยุคโลกาภิวัตน์อย่างละเอียดและครอบคลุมทุกมิติ โดยจะพิจารณาประเด็นสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนพระปรีชาญาณของโรงเรียนพระปรีชาญาณ ประเด็นนี้จะเจาะลึกถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนพระปรีชาญาณในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จะพิจารณาถึง 1) หลักสูตรการศึกษา มีการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและความท้าทายของยุคสมัยหรือไม่ เช่น มีการบูรณาการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมร่วมสมัย ปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือจริยธรรมทางเทคโนโลยีหรือไม่ 2) วิธีการสอน โรงเรียนพระปรีชาญาณมีการนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ เพื่อให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ เข้าถึงง่าย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล การเรียนการสอนแบบออนไลน์ หรือการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ 3) ความท้าทายที่โรงเรียนต้องเผชิญ โรงเรียนพระปรีชาญาณกำลังเผชิญกับความท้าทายอะไรบ้างในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ปัญหาการดึงดูดผู้เรียนให้เข้ามศึกษา ปัญหาการเงิน หรือการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

2. ผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนพระปรีชาญาณในยุคโลกาภิวัตน์ ประเด็นนี้จะวิเคราะห์ผลลัพธ์และอิทธิพลของการศึกษาพระปรีชาญาณที่มีต่อบุคคลและสังคมในภาพรวม โดยจะแบ่งออกเป็นสองมิติหลัก 1) ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคล ผู้ที่ศึกษาพระปรีชาญาณสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไรในยุคที่เต็มไปด้วยกระแสวัตถุนิยม การบริโภคนิยม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม การศึกษา

พระปริยัติธรรมช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ความสงบทางจิตใจ การรู้จักประมาณตน และการรับมือกับความเครียดและความสับสนได้อย่างไร นอกจากนี้ ยังพิจารณาถึงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่บุคคล 2) ผลกระทบต่อสังคมโดยรวม การศึกษาพระปริยัติธรรมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไรบ้าง เช่น การสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ การส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน การแก้ไขปัญหาสังคม หรือการเป็นรากฐานในการพัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษาพระปริยัติธรรมช่วยในการธำรงรักษาค่านิยมที่ดีงามของสังคมไทยได้อย่างไรในยุคที่วัฒนธรรมต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว (พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล), 2548)

3. แนวทางการพัฒนาชีวิตและสังคมจากการศึกษาพระปริยัติธรรม ประเด็นสุดท้ายนี้จะนำเสนอแนวคิดและกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพระปริยัติธรรมในการเป็นเครื่องมือชี้นำการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์สังคมที่ดีงามในอนาคต 1) การประยุกต์ใช้หลักธรรมในชีวิตประจำวัน จะนำเสนอตัวอย่างหรือแนวคิดในการนำหลักธรรมคำสอน เช่น อริยสัจ 4, มรรค 8, พรหมวิหาร 4, หรือหลักไตรสิกขา มาประยุกต์ใช้ในบริบทที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้คนสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีสติและปัญญา 2) บทบาทของพระปริยัติธรรมในการสร้างสรรค์สังคม: จะวิเคราะห์บทบาทของพระปริยัติธรรมในการส่งเสริมการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาและวัฒนธรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการแก้ไขปัญหาสังคม และการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีคุณธรรม และ 3) กรณีศึกษาที่เป็นรูปธรรม จะนำเสนอตัวอย่างของบุคคล ชุมชน หรือองค์กรที่ได้นำหลักพระปริยัติธรรมไปประยุกต์ใช้จนเกิดผลสำเร็จในการพัฒนาชีวิตและสังคม ซึ่งอาจจะเป็นกรณีศึกษาจากประเทศไทยหรือต่างประเทศ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนและเป็นแรงบันดาลใจ (พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร, 2548)

ดังนั้น บทความนี้จะวิเคราะห์อย่างรอบด้านว่าพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นมรดกทางปัญญาอันล้ำค่าของชาติสามารถเป็นกุญแจสำคัญในการนำพาชีวิตและสังคมไทยให้ก้าวผ่านความท้าทายของยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างไร ด้วยการปลูกฝังคุณค่าทางจิตใจ สร้างสรรค์ปัญญา และชี้นำแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ สันติ และยั่งยืน

การจัดการสอนพระปริยัติธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ถาโถมเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตผู้คน สังคมไทยได้เผชิญหน้ากับความท้าทายรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารอย่างไร้พรมแดน การเข้ามาของวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงค่านิยมและวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้เกิดคำถามถึงรากฐานทางปัญญาและคุณธรรมที่เคยเป็นเสาหลักของสังคม การดำรงอยู่ของ พระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นหลักคำสอนอันเป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา จึงมีความสำคัญยิ่งในการเป็นแนวทางชี้นำชีวิตในยุคที่เต็มไปด้วยความซับซ้อนนี้ (พระมหาทองดี ปญญาวิโร, 2545)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม ถือเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างยาวนานในสังคมไทย สถาบันเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นแหล่งศึกษาพระธรรมวินัย

ภาษาบาลีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการอบรมสั่งสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักคำสอนต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคม โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีมาตั้งแต่สมัยโบราณควบคู่ไปกับวัดวาอารามต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการผลิตพระภิกษุสามเณรผู้มีความรู้ความสามารถในพระไตรปิฎก เพื่อธำรงรักษาพระศาสนาและเป็นเนื่ออายุของโลก (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2550) เดิมทีการศึกษาพระปริยัติธรรมเน้นหนักไปที่การเรียนรู้ภาษาบาลี สันสกฤต และการท่องจำพระคัมภีร์เป็นสำคัญ โดยมีหลักสูตรที่เรียกว่านักธรรม (ตรี โท เอก) และ บาลีสนามหลวง (เปรียญธรรม 1-9 ประโยค) ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่เน้นความแม่นยำทางภาษาและเนื้อหา อย่างไรก็ตาม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ระบบการศึกษาพระปริยัติธรรมก็ต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้ยังคงความ relevancy และตอบโจทย์ความต้องการของพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนในปัจจุบัน

ความท้าทายและการปรับตัวของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ยุคโลกาภิวัตน์นำมาซึ่งทั้งโอกาสและความท้าทายต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมอย่างมีนัยสำคัญ

1) การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย แม้แก่นแท้ของพระธรรมจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่การนำเสนอและการเชื่อมโยงหลักธรรมเข้ากับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสิ่งจำเป็น โรงเรียนพระปริยัติธรรมหลายแห่งเริ่มมองเห็นความสำคัญของการบูรณาการเนื้อหาทางโลกและทางธรรมเข้าด้วยกัน เช่น การสอนหลักธรรมควบคู่ไปกับวิชาที่เกี่ยวกับจิตวิทยา สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ หรือแม้กระทั่งเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาชีวิตและสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น การที่ผู้คนในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ เผชิญกับปัญหาที่ซับซ้อน เช่น ความเครียดจากการทำงาน ปัญหาความสัมพันธ์ หรือวิกฤตสิ่งแวดล้อม ทำให้หลักธรรมที่สอนต้องสามารถ “จับต้องได้” และนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่แค่ท่องจำ การปรับหลักสูตรจึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการนี้ (ปุนภพ ปรมัติกุล, 2562)

2) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ยุคดิจิทัลเปิดโอกาสให้การเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด โรงเรียนพระปริยัติธรรมจำนวนมากได้เริ่มนำ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาประยุกต์ใช้ เช่น การจัดทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบ E-book E-learning การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล หรือแม้กระทั่งการสร้างสื่อมัลติมีเดียที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีช่วยลดข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลา ทำให้พระภิกษุสามเณรหรือฆราวาสที่อยู่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายและน่าสนใจยังช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น (พรทิพย์ มงคลเสถียร และคณะ, 2563)

3) การเผชิญกับปัญหাজำนวนผู้เรียน หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญคือการที่จำนวนพระภิกษุสามเณรที่สนใจศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีและนักธรรมโดยตรงมีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น การแข่งขันกับระบบการศึกษาทางโลกที่ให้โอกาสทางอาชีพมากกว่า หรือรูปแบบการเรียนรู้ที่ยังคงเน้นการท่องจำเป็นหลัก การลดลงของจำนวนผู้เรียนอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาพระปริยัติธรรมในระยะยาว ทำให้โรงเรียนต้อง

หาวิธีการใหม่ ๆ ในการดึงดูดและรักษาผู้เรียน เช่น การพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลาย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ที่สนใจ (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณฺโญ), 2545)

4) การปรับบทบาทสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของฆราวาส เดิมทีโรงเรียนพระปริยัติธรรมมักจะเน้นการสอนสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นหลัก แต่ในปัจจุบัน หลายแห่งเริ่มเปิดโอกาสให้ ฆราวาส เข้ามาศึกษาพระธรรมด้วย ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรอบรมพิเศษ หรือการจัดกิจกรรมธรรมะสำหรับประชาชนทั่วไป ความสนใจในพระพุทธศาสนาของฆราวาสมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ต้องการหาทางออกให้กับความเครียด ความวุ่นวายในชีวิต และต้องการพัฒนาจิตใจ การเปิดโอกาสให้ฆราวาสเข้ามาศึกษาจึงเป็นการขยายฐานการเผยแผ่พระธรรม และทำให้พระธรรมเข้าถึงผู้คนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น (พระมหานิกธ ฐานุตตโร (ศรีราช), 2561)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในยุคโลกาภิวัตน์จึงไม่ใช่เพียงแค่การธำรงรักษาองค์ความรู้ดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความพยายามในการปรับตัวและพัฒนาเพื่อให้เกิดการศึกษาพระธรรมยังคงมีความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน การเผชิญหน้ากับความท้าทายด้วยการปรับปรุงหลักสูตร การนำเทคโนโลยีมาใช้ และการขยายฐานผู้เรียนไปยังฆราวาส เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของสถาบันเหล่านี้ในการเป็นแหล่งบ่มเพาะปัญญาและคุณธรรม เพื่อให้พระปริยัติธรรมยังคงเป็นแสงสว่างนำทางชีวิตและสังคมไทยให้ก้าวผ่านยุคโลกาภิวัตน์ไปได้อย่างมั่นคง

ผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมในยุคโลกาภิวัตน์

ยุคโลกาภิวัตน์ได้นำมาซึ่งการเชื่อมโยงอย่างไร้พรมแดน ทำให้สังคมไทยเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ทั้งจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิต การหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ไปจนถึงการแพร่กระจายของแนวคิดบริโภคนิยมและวัตถุนิยมที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและค่านิยมของผู้คนอย่างลึกซึ้ง ในท่ามกลางความท้าทายเหล่านี้ พระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นหลักคำสอนแห่งพระพุทธศาสนาที่ได้รับการสืบทอดและจัดการเรียนการสอนผ่านสถาบันต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็นภูมิคุ้มกันทางปัญญาและจิตใจ และสร้างผลกระทบต่อชีวิตและสังคมในยุคปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณฺโญ), 2545)

1. ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคล การสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาและจิตใจ ในยุคที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบ การแข่งขัน และข้อมูลที่ท่วมท้น การศึกษาพระปริยัติธรรมได้กลายเป็นเสมือนโอเอซิสทางปัญญาที่ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความผันผวนของโลกสมัยใหม่ได้ (กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1.1 การเสริมสร้างสติและปัญญา การเรียนรู้พระปริยัติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพระไตรปิฎก การทำความเข้าใจหลักธรรมอย่างอริยสัจ 4 มรรค 8 หรือไตรสิกขา ล้วนเป็นการฝึกฝนให้เกิดสติและปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ในยุคที่ข่าวสารบิดเบือนและกระแสสังคมขึ้นาได้ง่าย การมีสติช่วยให้บุคคล

ไม่หลงไปกับกระแสที่ไร้สาระ สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดี และตัดสินใจได้อย่างรอบคอบมากขึ้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงเหตุปัจจัยของทุกข์และการดับทุกข์ ซึ่งนำไปสู่การลดความเครียด ความกังวล และความสับสนในชีวิต

1.2 การรู้จักประมาณตนและการลดกิเลส กระแสบริโภคนิยมที่กระตุ้นให้ผู้คนแสวงหาความสุขจากวัตถุสิ่งของ ได้สร้างปัญหาหนี้สิน ความเหลื่อมล้ำ และความไม่พอใจในชีวิต การศึกษาพระปริยัติธรรมเน้นย้ำเรื่องความพอประมาณ การละทิ้งความอยากได้อะไรที่มีไม่สิ้นสุด และการเห็นคุณค่าของชีวิตที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุภายนอก สิ่งนี้ช่วยให้บุคคลสามารถสร้างสมดุลในชีวิต ลดการพึ่งพาสິงภายนอก และค้นพบความสุขที่แท้จริงจากภายใน

1.3 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความเมตตา หลักธรรมคำสอนในพระปริยัติธรรม เช่น พรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) และศีล 5 เป็นรากฐานสำคัญในการหล่อหลอมให้บุคคลมีคุณธรรม จริยธรรม และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การศึกษาหลักธรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการทำความดี ละเว้นความชั่ว และปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพและเอื้อเฟื้อ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ

2. ผลกระทบต่อสังคมโดยรวม การสร้างสังคมที่ยั่งยืนและมีคุณธรรม การศึกษาพระปริยัติธรรมไม่ได้ส่งผลแค่ในระดับปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อสังคมโดยรวมในยุคโลกาภิวัตน์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2557)

2.1 การสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพและมีสำนึกทางสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างลึกซึ้งไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุสามเณรหรือฆราวาส มักจะมีความตระหนักรู้ในบทบาทของตนเองต่อสังคม มีความรับผิดชอบ และมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม พวกเขา มักจะเป็นผู้ที่ใส่ใจปัญหาในการวิเคราะห์ปัญหา และมีความเมตตาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน

2.2 การธำรงรักษาค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ในยุคที่วัฒนธรรมต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว การศึกษาพระปริยัติธรรมช่วยในการธำรงรักษาและเผยแผ่ค่านิยมอันดีงามของไทยที่ยังรากลึกในพระพุทธศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเคารพผู้ใหญ่ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการยึดมั่นในหลักธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นเหมือนภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมที่ช่วยให้สังคมไทยยังคงมีเอกลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเองท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

2.3 การส่งเสริมความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ หลักคำสอนในพระปริยัติธรรมเน้นเรื่องความเมตตา การให้อภัย และการอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง การที่ประชาชนมีพื้นฐานความเข้าใจในหลักธรรมเดียวกัน ย่อมนำไปสู่ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ลดความขัดแย้ง และส่งเสริมความสามัคคีในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม การยึดหลักเมตตาธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสันติภาพ

2.4 การแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักธรรม พระปรีดีธรรมให้แนวทางในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผลและปัญญา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริต หรือปัญหาความรุนแรง ผู้ที่ศึกษาพระปรีดีธรรมสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความเป็นธรรม สร้างความเข้าใจ และผลักดันการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก โดยมองปัญหาจากมุมมองของความทุกข์และการดับทุกข์

2.5 การสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุและจิตใจ โลกาวัดนี้ได้นำมาซึ่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว แต่ก็แลกมาด้วยปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม การศึกษาพระปรีดีธรรมชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ไม่ได้เน้นเพียงการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของผู้คนควบคู่กันไป แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับอิทธิพลจากหลักธรรมทางพุทธศาสนา จึงเป็นตัวอย่างของการนำหลักธรรมมาใช้ในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุและจิตใจ

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนพระปรีดีธรรมในยุคโลกาวัดนี้ได้ส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อทั้งระดับปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม มันไม่เพียงแต่เป็นแหล่งบ่มเพาะปัญญาและคุณธรรมให้แก่ผู้ที่ศึกษา แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและวัฒนธรรมให้แก่สังคมไทย ท่ามกลางความท้าทายจากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การที่บุคคลมีรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง มีสติปัญญาในการดำเนินชีวิต และมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ล้วนเป็นผลพวงมาจากการศึกษาพระปรีดีธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการนำพาสังคมไทยให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในยุคที่เต็มไปด้วยความผันผวนนี้

แนวทางการพัฒนาชีวิต และสังคมจากการศึกษาพระปรีดีธรรม

ในยุคที่กระแสโลกาวัดนี้ถาโถมเข้าสู่ทุกอนุของสังคม การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนได้สร้างทั้งโอกาสและความท้าทายอย่างมหาศาล ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงโลกเข้าไว้ด้วยกัน การหลั่งไหลของวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และแนวคิดจากทั่วทุกมุมโลก ทำให้เราต้องเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอน ความขัดแย้ง และวิกฤตการณ์ทางจิตใจที่เพิ่มขึ้น ในสถานะเช่นนี้ การแสวงหาหลักยึดเหนี่ยวและแนวทางในการดำเนินชีวิตที่มั่นคงและยั่งยืนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และ “พระปรีดีธรรม” ซึ่งเป็นคำสั่งสอนอันบริสุทธิ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็นแสงสว่างนำทางชีวิตและสังคมในยุคโลกาวัดนี้

พระปรีดีธรรม หมายถึง ธรรมะที่ควรศึกษาเล่าเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงพระไตรปิฎก อันเป็นคัมภีร์ที่ประมวลพุทธพจน์และคำอธิบายธรรมะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตลอด 45 พรรษา การศึกษาพระปรีดีธรรมจึงไม่ใช่เพียงการท่องจำตัวอักษร แต่เป็นการทำความเข้าใจหลักธรรมคำสอนที่ลึกซึ้ง แฝบคาย และเป็นสากล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว การดำเนินชีวิตในสังคม การทำงาน หรือแม้กระทั่งการจัดการความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยรอบ พระปรีดีธรรมมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล และสืบทอดกันมาผ่านพระสงฆ์ผู้ทรงคุณธรรมและพระปฎิภาณ ซึ่งเป็นผู้รักษาและเผยแผ่พระธรรมคำสอนให้คงอยู่คู่โลกมาจนถึงปัจจุบัน

ในอดีต การศึกษาพระปริยัติธรรมมักจำกัดอยู่เฉพาะในหมู่พระภิกษุสามเณร และเป็นรากฐานสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างไรก็ตาม ในบริบทสังคมปัจจุบันที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายขึ้น ความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาพระปริยัติธรรมจึงแพร่หลายมากขึ้น ไม่ใช่เพียงเพื่อความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี แต่เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตอย่างมีปัญญาและสันติสุขในยุคที่เต็มไปด้วยความผันผวน

การศึกษาพระปริยัติธรรมมิได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาจิตใจส่วนบุคคลเท่านั้น หากแต่มีอานิสงส์ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมในยุคโลกาภิวัตน์อย่างรอบด้าน ดังนี้

1) การพัฒนาปัญญาและวิจารณ์ญาณ พระปริยัติธรรมสอนให้ใช้โยนิโสมนสิการ (การพิจารณาโดยแบบคาย) ในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ การไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยปราศจากการไตร่ตรอง หรือการยอมรับตามกระแสสังคมโดยไร้เหตุผล ช่วยให้บุคคลมีความคิดที่เป็นระบบ ระเบียบ สามารถวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสารที่ถาโถมเข้ามาในยุคดิจิทัลได้อย่างชาญฉลาด ไม่ตกเป็นเหยื่อของข่าวลวง (fake news) หรืออคติ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญา ลดความสับสนและความเครียดจากการรับข้อมูลที่ผิดพลาด ช่วยให้สังคมที่มีประชากรส่วนใหญ่มิปัญญาและวิจารณ์ญาณ จะเป็นสังคมที่มีคุณภาพ สามารถร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม แก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศชาติไปในทิศทางที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่เกิดจากความเข้าใจผิดหรือการถูกชักจูง

2) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ พระปริยัติธรรมเน้นการฝึกฝนตนเองตามหลักศีลธรรมอันดีงาม เช่น ศีล 5, หลักฆราวาสธรรม, พรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยบุคคลที่ศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมจะมีคุณธรรมประจำใจ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ลดปัญหาอาชญากรรม การทุจริตคอร์รัปชัน และความเห็นแก่ตัวในสังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูง จะเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมก็จะเพิ่มขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

3) การจัดการกับความเครียดและความผันผวนทางอารมณ์ พระปริยัติธรรมสอนเรื่องไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา) เพื่อให้เข้าใจถึงความจริงของสรรพสิ่งว่าล้วนไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง รวมถึงการฝึกเจริญสติและสมาธิ ช่วยให้บุคคลเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลง ความผิดหวัง และวิกฤตการณ์ต่างๆ ด้วยใจที่สงบ มีสติรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง ไม่จมอยู่กับความทุกข์นานเกินไป สามารถปรับตัวและฟื้นตัวจากภาวะวิกฤตได้ดีขึ้น (resilience) ทำให้สังคมที่มีประชากรสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ดี จะลดปัญหาความรุนแรง การฆ่าตัวตาย และความขัดแย้งทางสังคมอันเนื่องมาจากความไม่พอใจหรือความกดดันทางจิตใจ

4) การสร้างความเข้าใจในความหลากหลายและการอยู่ร่วมกัน พระปริยัติธรรมสอนเรื่องความเท่าเทียมกันของมนุษย์ในฐานะที่เป็นผู้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และส่งเสริมเมตตาธรรมต่อสรรพสัตว์ บุคคลจะ

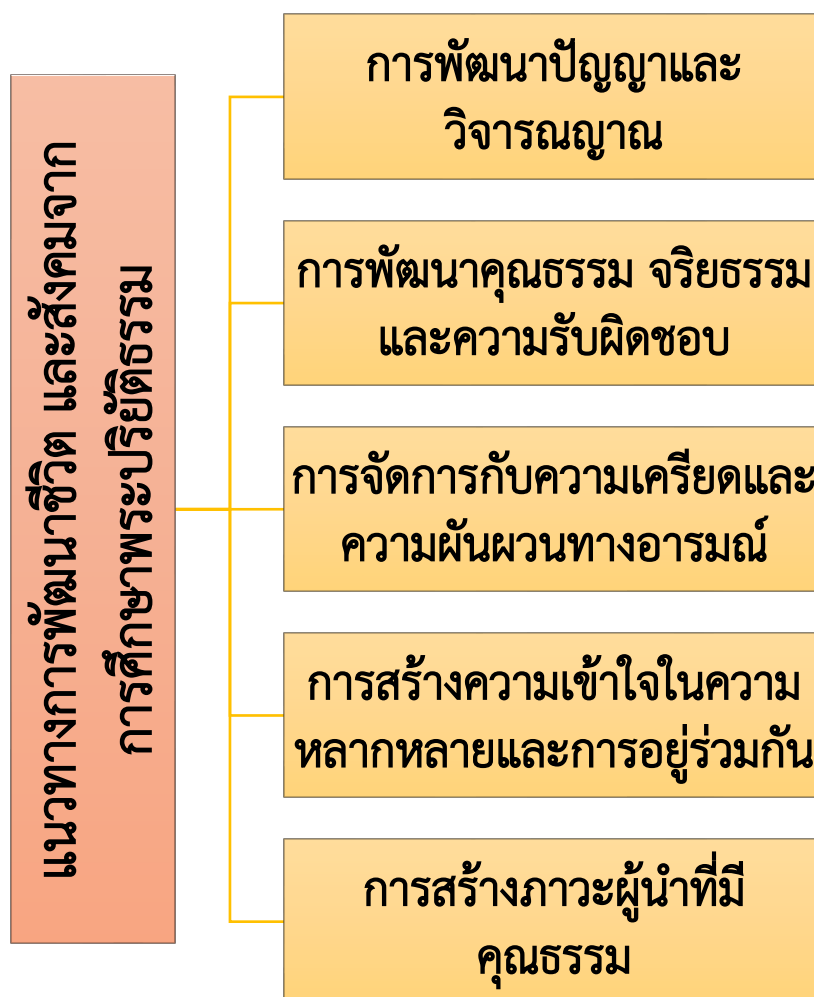

มีความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา และความคิดเห็น ตลอดจนการเลือกปฏิบัติ สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ ในสังคมโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย ต้องการความเข้าใจและความอดทนอดกลั้น การศึกษาพระปริยัติธรรมช่วยส่งเสริมให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ลดความขัดแย้งที่เกิดจากความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม

5) การสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรม พระปริยัติธรรมมีหลักธรรมสำหรับผู้นำ เช่น ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร ซึ่งเน้นความยุติธรรม ความเมตตา และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชน ผู้ที่ศึกษาและน้อมนำหลักธรรมเหล่านี้ไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำในองค์กร ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ จะสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีธรรมาภิบาล สร้างความน่าเชื่อถือ และนำพาองค์กรหรือสังคมไปสู่ความเจริญที่ยั่งยืน การมีผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมจะช่วยลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจในทางที่ผิด และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในทุกมิติอย่างแท้จริง

ดังนั้น ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ความรู้ทางโลกก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความรู้ทางธรรมกลับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสมดุลให้กับชีวิตและสังคม การศึกษาพระปริยัติธรรมไม่ใช่เรื่องล้าสมัย แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่ทันสมัยและตอบโจทย์ความท้าทายของโลกยุคปัจจุบันได้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืน การนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาปัญญา คุณธรรม การจัดการอารมณ์ การสร้างความเข้าใจในความหลากหลาย หรือการสร้างผู้นำที่มีคุณธรรม ล้วนเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาชีวิตของแต่ละบุคคลให้มีความสุขสงบ พ้นจากความทุกข์ และส่งผลต่อการสร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข สงบสุข ยุติธรรม และยั่งยืนอย่างแท้จริง

การส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเยาวชน ได้เข้าถึงและศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างจริงจัง ไม่ใช่เพียงแค่การเรียนรู้ในตำรา แต่เป็นการน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงเป็นภารกิจสำคัญของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตวิญญาณและปัญญา ให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างภาคภูมิใจและมีคุณค่า ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป

การศึกษาพระปริยัติธรรมและผลกระทบของยุคโลกาภิวัตน์ต่อสังคมไทย โดยมีการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการพัฒนาชีวิตและสังคมจากการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างละเอียดและครอบคลุมทุกมิติ ในยุคที่โลกาภิวัตน์เข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิต สังคมไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนและหลากหลาย ทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิด และค่านิยมอย่างเข้มข้น ส่งผลให้วิถีชีวิต ทัศนคติ และพฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและลึกซึ้ง ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทาย อาทิ การเข้าถึงองค์ความรู้ที่ไร้พรมแดน การเปิดกว้าง

ทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างแรงกดดันให้เกิดการปรับตัว การแข่งขัน และความสับสนในค่านิยมที่หลากหลาย

ในท่ามกลางความผันผวนนี้ พระปริยัติธรรมซึ่งเป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาอันเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตกาล ยังคงดำรงอยู่และมีบทบาทสำคัญในการชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่พุทธศาสนิกชน การศึกษาพระปริยัติธรรมไม่เพียงแต่เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในพระธรรมวินัยอย่างลึกซึ้งเท่านั้น แต่ยังเชื่อมั่นว่าสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดียิ่งขึ้นได้ ด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สติปัญญา และความเข้าใจในความเป็นจริงของชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการรับมือกับความซับซ้อนของยุคโลกาภิวัตน์

การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้เจาะลึกถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จะพิจารณาถึงหลักสูตรการศึกษา วิธีการสอน และความท้าทายที่โรงเรียนต้องเผชิญในยุคโลกาภิวัตน์

ผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ประเด็นนี้จะวิเคราะห์ผลลัพธ์และอิทธิพลของการศึกษาพระปริยัติธรรมที่มีต่อบุคคลและสังคมในภาพรวม โดยจะแบ่งออกเป็นสองมิติหลัก ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคล และผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

แนวทางการพัฒนาชีวิตและสังคมจากการศึกษาพระปริยัติธรรม ประเด็นสุดท้ายนี้จะนำเสนอแนวคิดและกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพระปริยัติธรรมในการเป็นเครื่องมือชี้นำการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์สังคมที่ดีงามในอนาคต

ดังนั้น บทความนี้จะวิเคราะห์อย่างรอบด้านว่าพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นมรดกทางปัญญาอันล้ำค่าของชาติสามารถเป็นกุญแจสำคัญในการนำพาชีวิตและสังคมไทยให้ก้าวผ่านความท้าทายของยุคโลกาภิวัตน์ได้ ด้วยการปลูกฝังคุณค่าทางจิตใจ สร้างสรรค์ปัญญา และชี้นำแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ สันติ และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *ประวัติพระพุทธศาสนาแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ภาค 2*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปุนภพ ปรมาศิกุล. (2562). *การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการสะเต็มศึกษา แบบเทคโนโลยีหุ่นยนต์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). วิทยาลัยครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรทิพย์ มงคลเสถียร และคณะ. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. *วารสารบัณฑิตวิจัย*. 11(1), 333-351.

- พระเฉลิมชาติ ขาติวโร (อิทธะรงค์). (2552). *ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2545). *การคณะสงฆ์และการพระศาสนา*. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2557). *ธรรมญูชีวิต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระพุทธรูปศาสนาของธรรมสภา.
- พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร. (2548). *อนุโมทนาภาว*. สำนักเรียนวัดเทพศิลาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักเรียนวัดเทพศิลา.
- พระมหาธีรวิธ ธีรวิพัฒน์เมธี. (2564). *แผนยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเขต 4 ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563-พ.ศ.2565) ฉบับปรับปรุง 2564*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระมหานิกุล ฐานุตโตโร (ศรีราช). (2561). *ประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล). (2548). *การบริหารวัด*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม : พชรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2550). *คู่มือวิชาการโครงการคนรักวัด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.